

# A CSALÁD

## a társadalom és az egyház alapsejtje

AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE: CSIZMADIA GERTRÚD

---

**Pongráczné Erős Annamária** világban élő kármelita, aktív családos közösségi tag, férje, **Attila** a győri kármelita közösség szintén oszlopos tagja, az apakör soros csoportvezetője. Boldog házasságban, imádságos életben, hat gyermekük nevelésében és aktív közösségi életben élük meg hitüket nap mint nap.

### *Hívő családban nőttetek fel?*

**Annamari:** Hívő, vallásos családban nevelkedtem, édesanyám katolikus, édesapám pedig református. Édesapám mindig tiszteletben tartotta édesanyám vallásgyakorlását, és a '90-es évektől ő is aktívan bekapcsolódott és presbiteri feladatokat is vállalt a helyi gyülekezetben. Szüleim a házasságukban szépen élük meg ma is az ökumenét, aminek az egyik szép példája a közös imádságok és a Mária-tisztelet. A „máriás lelkületemet” édesanyámtól „örökölttem”, a szemlélődő lelkiséget édesapámtól. Édesanyám tanított meg a rózsafüzér imádságra, édesapám pedig a hétköznapi életszentségre való törekvésre, a élet nehézségeiből és szépségeiből adódó mélységek megélésére.

**Attila:** Mindkét szülőm generációk óta katolikus családból származik, és kisgyermek korom óta, már a rendszerváltás előtt is jártunk templomba. Édesapám 1939-es születésű, és Écsen, ebben a Pannonhalma melletti faluban még apácák voltak a tanítónők az elemi iskolában. Sokszor emlegeti a mai napig a kisgyerekkori élményeit, amikor litániákra jártak. Anyai nagymám a klasszikus vidéki vallásos nagyszülő ideált testesítette meg, akitől az első imádságaimat tanultam, és a szünidei nyaralásokkor minden vasárnap ott ültünk a kisbéri templomban a vasárnapi miséken. A középiskola választásunkat is befolyásolta a vallásosságunk, mivel főként édesanyánk

biztatására felvételizett a bátyám 1987-ben, én pedig 1989-ben a Győri Bencés Gimnáziumba.

*Gondoltál valaha, még a házasság előtt, a szerzetesi hivatásra?*

**Annamari:** Komolyan sosem, mindig családostként képzeltem el a jövőmet, már egészen kislány koromtól kezdve. Ugyanakkor mindig vonzó volt számomra a szerzetesi közösség intézménye. Elsőáldozó Győr-Kismegyeren, bér mállkozó pedig Győr-Szentivánon voltam Horváth Ciprián OSB atyánál, mivel mindkét plébánia a Pannonhalmi Egyházmegyéhez tartozott akkor is. Az első szerzetesek tehát a bencések voltak, akikkel gyermekkoromban a hitoktatás során is találkoztam.

*Mikor döntöttél a kármelita lelkiség mellett?*

**Annamari:** Amikor a Hittudományi Főiskolát elkezdtem, akkor volt alkalmam egy katolikus pedagógiai konferencián részt venni Csillebércen, és ott találkoztam először olyan világi személyekkel, akik valamilyen lelkiséghez kötődtek. Régi kifejezéssel élve harmadrendiek voltak. Szintén ott találkoztam először görögkatolikus kispapokkal és diakónus édesapákkal is. Ekkor tapasztaltam meg, hogy lehetséges a szerzetesi lelkiségekhez úgy is kapcsolódní, hogy valaki családost életállapotú. Megfogalmazódott bennem, hogy szeretnék mélyebben

egy lelkiségi közösséghez tartozni. Amikor a tanítási gyakorlatomat végeztem a győri Prohászka Ottokár Katolikus Iskolában, utolsó éves tanítóként és hittanárként Csorbáné Ildikó osztályába kerültem, akivel sokat beszélgettem a szándékomról és a szerzetes lelkiségekről is. Kiderült róla, hogy ő a világban élő kármeliták győri közösségének az akkori vezetője volt. Főiskolás éveimben gyakran jártam a Kármelbe szentmisére és ott végeztem a szentgyónásaimat is, de nem tudtam, hogy vannak világi kármeliták is. Ildikó hívására kapcsolódhattam be a Világban Élő Kármeliták (VÉK) közösségébe 2001-ben. 2002-ben egy évet külföldön tanultam, majd 2003-ban, a házasságkötésünk előtt felvettem a skapulárét és tagja lettem a VÉK közösségünknek.

*Attila, te kapcsolatba kerültél korábban a szerzetesi életformával?*

**Attila:** Igen, mivel ahogy már említettem, 1989-1993 között a Győri Bencés Gimnáziumba jártam. Az érettségi évében kollégista is voltam, így közelebbről is láttam az atyák életét és mindig tisztelettel gondoltam a szerzetesi életformára. Ugyanakkor alapvetően a családi életre készültem, és mindig is úgy éreztem, hogy az én utam a családalapítás. Bencés szerzetes tanárim, pl. Szigeti Oros OSB és Dékány Ernő OSB, valamint Németh Ottó, a volt történelem tanárom hatására jelentkeztem Szegedre, tanárképzésre. Közben kétszer

egy évig, 1994-95-ben saját ötlet alapján, mint volt bencés diák, 1997-98-ban pedig egy hivatalos projekt kapcsán a Magyar Bencés Kongregáció São Paulo-i kolostorában laktam és az ottani magyarság körében hungarika kutatást végeztem. Az ottani atyák – magyarok és brazilok egyaránt – nagy bizalommal és szeretettel fogadtak be világitként, és gyakorlatilag úgy élhettem a klauzúrájukban, mint egy szerzetes, részt vettem a közös imádságokon, amikor csak lehetett, és a munkaritmusom, elfoglaltságom engedte, velük együtt étkeztem, részt vettem az esti rekreáción, közös beszélgetéseken. Nagyon szép élmény volt, de továbbra is az erősö-

dött meg bennem, hogy az én utam nem ez. Amikor az első kint töltött év alatt a portugál nyelvet intenzíven tanultam, több hónapot töltöttem a São Paulo melletti Itapeperica da Serra nevű településen lévő kolostorukban is, ahol a noviciátus is működött. Ott is azt láttam, hogy nagyon sok család járt be a hétköznapi szentmisékre, zsolozsmákra is, és ott is azt éreztem, hogy én is ezt szeretném: a családban, a házasságban, hétköznapi is, ha lehet, a szerzetesek közelségében megélni a hitemet. 1993-2000 között – a két brazíliai évet leszámítva – Szegeden voltam egyetemista, és ott is találkoztam szerzetesekkel, többek között jezsuitákkal. Szívesen jártam a Szent Imre Kollégiumból a vasárnap esti fél 8-as szentmiséjükre, és többször tartottak lelkigyakorlatot az egyetemi hallgatóknak és nekünk kollégista diákoknak is.



*Hogyan ismerkedtetek meg egymással?*

**Attila:** Sok közös pont volt az életünkben, így idő kérdése volt, hogy mikor találkozunk. A két család távolabbról – kórustagság, a győr-szabadhegyi templom – ismerte is egymást. Közös pont volt a győri tanítóképző főiskola is, hiszen 2000 szeptemberétől dolgozom ott tanárként, és Annamari is oda járt, bár akkoriban épp ösztöndíjjal Drezdában ta-

nult. Ekkoriban mindketten jártunk az egyetemi lelkészség hittan csoportjába is, ahol Kálmán Imre egyetemi lelkész atya sok értékes lelki és közösségi programot, kirándulást, beszélgetést szervezett.

**Annamari:** Közös pont volt valóban a szabadhegyi templom is, ahova mindkettőnk családja járt, de aztán végül a főiskolán egy kiállításmegnyitón lettünk egymásnak bemutatva.

### *Szerelem első látásra?*

**Annamari:** Nem, de rögtön kölcsönösen szívünkbe zártuk egymást. Nekem még hátra voltak a németországi tanulmányaim és az államvizsgám, Attila pedig kezdő tanárként szintén sok új feladat előtt állt. Mindeközben persze sokszor találkoztunk, elsősorban az egyetemi lelkészségi hittanokon, és a szimpátia fokozatosan erősödött, majd alakult át mélyebb vonzalommá.

**Attila:** A belső döntés, a „szívdobbanás” nekem 2001 Adventjén történt, amikor a szabadhegyi templomba mentünk gyertyagyújtásra. Hátral álltam a templomban, és nagy öröm töltött el, amikor Annamarit megláttam. Amikor csak tudtunk, közös programokat szerveztünk, mert tudtuk, hogy Annamari visszautazik Németországba, és időközben nekem is volt még egy hónapos kutatóutam a doktori tanulmányiamhoz kapcsolódóan Rio de Janeiroban. 2002-ben a húsvéti szünet után tudtunk gyakrabban találkozni, de

addig is igen sokat leveleztünk. Van körülbelül 60-70 oldalnyi emailünk kinyomtatva. Miután Annamari befejezte a főiskolát, megkértem a kezét és 2003. február 2-án, Gyertyaszentelőkor eljegyeztük egymást. 2003 nyarán, július 11-én, Szent Benedek nyári ünnepén házasodtunk össze a győri kármelita templomban, a Kármelhegyi Szűzanya búcsú nyolcadában. Puvák Tarcziciusz OCD atya adott össze bennünket, a szentbeszédet a családunkhoz közel álló atya, Bali Tibor külsővati plébános mondta, és koncelebrált Bognár István lelki atyánk, valamint a családjainkhoz kötődő két bencés atya, Csóka Gáspár OSB és Horváth Ciprián OSB is.

*Hat gyermeket van, és ma is látszik rajtatok, hogy milyen nagy az összhang köztetek.*

**Attila:** Az életünk egyik fő megtartó ereje az imádság. A bencés gimnázium felkészített a lelki élet és az imádság fontosságára, pl. arra is, hogy szükséges imádkozni jó feleségért, és hálát adni a kapott kegyelmekért. A középiskolás és egyetemi hallgató koromban megtapasztalt lelkigyakorlatok sok muníciót adtak a későbbiekre is. Meggyőződésem, hogy a hétköznapiakban is megélt hit adhat erőt ahhoz, hogy egymást és gyermekeinket is segíthessük a növekedésben.

**Annamari:** Mielőtt megismerkedtünk egymással, én is sokat imádkoztam jó

társért, férjért, családért is. Egy szentgyónás alkalmával, amikor 15-16 éves lehettem, Dombos Kázmér OCD atya hívta fel erre a figyelmemet, hogy szükséges jó férjért imádkozni. Bár még nem készültem férjhez menni, de ezt a gondolatot elültette bennem, és rendszeresen imádkoztam jó férjért is.

*Mindketten kisebb családból jöttetek. Mégis nagycsalád mellett döntöttetek.*

**Annamari:** A Szentlélek indíttatásából, már házasságunk elején közösen megfogalmaztuk, hogy mi 5-6 gyermeket szeretnénk. Ez a vágy bennünk úgy alakult ki, hogy mindkettőnknek csak egy testvére van, ugyanakkor mindketten szeretnénk volna, ha többen lettünk volna testvérek. Sok szép nagycsaládos példa volt a környezetünkben is, ami nagyon vonzó volt számunkra. 2004. június 27-én, Szent László napján születtek meg az ikerbabáink, Anna és Ágnes, így az első házassági évfordulónkat már négyen ünnepeltük. Születésük előtt 10 nappal vettem át posztgraduális képzésben a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, etika szakon a diplomámat, ahol amellet, hogy több nagycsaládos és szerzetes évfolyamtársam is volt, köztük Nagy László Levente Pál OCD atya is. 2009-ben Marcsi, 2010-ben Julcsi, 2012-ben Veronika lányunk, 2019-ben pedig Imi-

ke fiunk született, így valóra vált a nagycsaládos álmunk.

*Hogyan tudod vállalni a gyereknevelés mellett a kármelita elköteleződésedet?*

**Annamari:** A kármelita lelkiség az a szemlélődő, máriás út, amire már nagyon fiatalon rátaláltam. Az első pillanattól kezdve úgy éreztem, hogy a Jóisten ezt ajándékként nekem szánja. Nagyon szépen össze lehet egyeztetni ezt a lelkiséget a családos életállapotommal, amit az is jól mutat, hogy abban az évben volt az esküvőnk, amikor a közösség tagja lettem, felvettem a skapulárét és megkaptam a rendi nevemet, az Isteni Irgalom Anyjáról nevezett Annamáriát. A gyermekeink születésétől és a családi kötelezettségeimtől függően tudok részt venni a VÉK alkalmain, így a közösségi és képzési alkalmakon, imádságokon, gyűléseken. Így tettem le 2006-ban az ideiglenes ígéretemet –hiszen a VÉK tagság esetében nem fogadalmat, hanem ígéretet teszünk –, majd pedig 2010-ben a végleges ígéretemet.

*Hogyan született a Kármelben a baba-mama klub?*

**Annamari:** Egy kedves ismerősöm, akivel egyidőben voltunk várandósak, hívott meg egy általa szervezett baba-mama klubba, amit a győri baptista gyülekezeti házban tartottak. Nagyon értékes, imádkozós-éneklős alkalmakon vehettem részt az ikerbabáim-



mal, ugyanakkor folyamatosan motoszkált bennem, hogy én római katolikusként nem érezhetem teljesen magaménak ezt a babás kis közösséget. Ezt a dilemmámat megosztottam Tarzícusz atyával is. Ő javasolta, hogy akkor alapítsunk egy baba-mama klubot itt a Kármelben is. Ezt követően tíz évig vezettem a Kármel Kuckót a templomunkba járó kismamáknak és babáiknak. Később továbbadtam a stafétát az utánunk következő generációnak. Évekig működött a nagyobbaknak vasárnaponként egy kármelita kisgyerekes játszóház is, amit Tarzi atyával, tanítónőkkel és óvónőkkel működtettünk, és amelyben jómagam hittanfoglalkozásokat tartottam kisiskolásoknak.

*Hogyan élitek meg a családi közösségi életet a Kármelben?*

**Attila:** A Kármelben az a cél, hogy szorosan együttműködjünk az atyákkal, ugyanakkor ne legyen atya- vagy vezetőfüggő a közösség. Fontos, hogy egymást kísérve, önállóan is életképes legyen akár az anya- vagy apakör, a családi kör, vagy a reményeink szerint most új lendületet kapó, a szülők által támogatott módon alakuló ifikör. Nagy öröm számunkra, hogy Péceli Imre OCD atya is jelen van a közösségi alkalmainkon, ezzel is erősítve az atyák és a világiak egységét.

**Annamari:** Közel két évtizede szervezzük több házaspárral a nyári családi táborokat, egy-egy őszi és tavaszi hétvégi programot, kirándulásokat, alkalmanként közös szilvesztert, farsangot, majálisot. Az utóbbi években rendszeresen megszerveztük a házaspáros lelkigyakorlatokat is Bakos Rafael OCD atya vezetésével. Ezek az alkalmak a hálaadást, a személyes hitéletben való elmélyülést és a közösség fejlődését is szolgálják. Jó érzés az, hogy minden ide járó család a lehetőségeihez és a talentumaihoz képest kiveszi a részét a közös feladatokból, legyen szó akár szervező munkáról, zenei vagy liturgikus szolgálatról, gyermek- és ififoglalkozások tartásáról, egymás segítségéről a mindennapokban, karitatív önkéntességről vagy a lelki élet erősítéséről.

*Szerintetek mit lehet tenni a család egységéért?*

**Annamari:** Lassan 18 évnyi házasság után nap mint nap törekszünk rá, hogy a közöttünk lévő emberi vonzalom tovább formálódjon, mélyüljön. Figyelünk arra, hogy mindennapjainkban, lelki életünkben visszatükröződjön az a szerelem, szeretet, elköteleződés, amit akkor éreztünk, amikor a döntés megszületett mindkettőnkben, és egymás szemébe nézve megláttuk a közös jövőnket. Ez az egymás iránti házastársi, szülői szeretet egyre jobban kezd kiteljesedni a közösen megélt hitünkben, az imádságunkban, a tetteinkben, és tolódik-tevődik át egyre jobban hálatelt szívvel a Jóisten felé. Az ima, a reménykedő, bizalomteli hit

és a belső karbantartás az, ami kifelé is tud ragyogni. A házasság lehetőség arra, hogy szárnyakat adjunk egymásnak, de le is tördelhetjük egymás szárnyait, ha nem figyelünk a másakra. Emiatt is mindig kérjük a Szent Család mellett Lisieux-i Kis Szent Teréz kármelita egyháztanító és házaspárként elsőként szentté avatott szülei, Zélie és Louis Martin közbenjárását családunkért és házasságunkért.

**Attila:** A tudatos lelki életen túl igyekszünk tanulni is a családi étellel kapcsolatos tudnivalókat. Fontosnak tartjuk, hogy ne csak a szakmánkhoz, munkánkhoz tartozó szakterületeken képezzük magunkat, hanem a hitünkhöz és a családi életünkhöz tartozó ismeretekben is erősödjünk. 2017 őszén kaptunk felkérést Veres András püspök atyától az előző egyházmegyei családreferens házaspár, Papp Zoltán és Marietta ajánlására, hogy házaspárként kapcsolódjunk be az egyházmegyei Családbizottság munkájába. Így vettünk részt önkéntes családpsztorációs munkatársként az utóbbi időben a Magyar Katolikus Családegyesület Családkonferenciáin, valamint az egyházmegyei családreferensek találkozóin. 2019 őszén kaptunk meghívást Fehér Zoltántól és Marikától, hogy vegyünk részt a Magyar Schönstatt Mozgalom által szervezett, a Győri Egyházmegyében először indított, a Szent Magyar Királyi Családról nevezett Családkadémia képzésén. A „CSAK 18” kétéves képzése igen intenzív lelki és szakmai segítséget jelent nemcsak ahhoz, hogy a saját családunk egységét erősítsük, hanem ahhoz is, hogy az

egyházmegyei családpsztorációs munkát támogassuk. Az egyik tavaly őszi képzési napon Péceli Imre OCD atya tartott bensőséges hangulatú szentmisét, és kiemelte a krisztusi lelkület, az egymás iránti alázat és szolgálat fontosságát, amelyre a családi és a közösségi élet sok-sok alkalmat kínál. Megtapasztalhattuk, hogy ajándékok vagyunk egymás számára, és közösen készülve a plébániai, közösségi szolgálatra, egymást kölcsönösen felemelve fejlődhetünk.

**Annamari:** Josef Kentenich atya, e nemzetközi családmozgalom atyja és alapítója is hangsúlyozta, hogy „ecclesia semper reformanda”, azaz az egyház folyamatosan megújulásra szoruló, amit mi magunkon igyekszünk kezdeni. A család a társadalom és az egyház alapsejtje, így ha mi házaspárként és családként erősek vagyunk és meg tudunk újulni, akkor az Anyaszentegyházunk is meg tud újulni. Fontos, hogy sok egészséges család jöjjön létre, ahol erős, szabad, teherbíró és áldozatkész gyermekek nőnek fel, mert ezek a családok ringatják a majdani elkötelezett, egészséges papok és szerzetesek bölcsőjét. A győri kármelita családok közösségünkben is ezek a törekvéseink lassan 20 éve, amióta Tarzi atya létrehozta és elindította ezeket a kis csoportokat. A Kármel nagy családjában így egészítjük ki egymást atyák, testvérek és családban élők.